

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของวิธีการสอนแบบเบญจจันท์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าไร่
จังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัย นายนิวัฒน์ ถ้ำจุมจัง **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ สุนนทิพย์ บุญสมบัติ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ
ศรีพหล (3) รองศาสตราจารย์ ดร. สิริรัตน์ วิภาสศิลป์ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดย
ใช้วิธีการสอนแบบเบญจจันท์และ (2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับ
หลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเบญจจันท์

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550
โรงเรียนบ้านป่าไร่ จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาที่
ใช้ในการทดลองสอน 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตาม
วิธีการสอนแบบเบญจจันท์เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด
แบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่
การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเบญจจันท์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเบญจจันท์มี
ความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ วิธีการสอนแบบเบญจจันท์ ความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Pancakkhandha Teaching Method on Buddhist Dhamma Learning Achievement and Cause Factors Inquiry Ability of Mathayom Suksa III Students of Ban Parai School in Mukdahan Province

Researcher: Mr. Niwat Lamjumjang; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Sumontip Boonsombut, Associate Professor; (2) Dr. Siriwan Sripahol, Associate Professor; (3) Dr. Sirirat Wipassillapa, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to compare Mathayom Suksa III students' learning achievements on the topic of Buddhist Dhamma Principles before and after learning under the Pancakkhandha teaching method; and (2) to compare Mathayom Suksa III students' cause factors inquiry abilities on the topic of Buddhist Dhamma Principles before and after learning under the Pancakkhandha teaching method.

The sample consisted of 23 students studying in the second semester of the 2007 academic year at Ban Parai School in Mukdahan Province. They were selected by purposive sampling. The group was taught for sixteen hours. The instruments were the lesson plans on the topic of Buddhist Dhamma Principles based on the Pancakkhandha teaching method, a learning achievement test on the topic of Buddhist Dhamma Principles, and a cause factors inquiry ability test based on the topic of Buddhist Dhamma Principles. Statistics for data analysis was the t-test.

Research findings revealed that (1) the students' learning achievement on the topic of Buddhist Dhamma Principles after learning under the Pancakkhandha teaching method was significantly higher than their counterpart before such learning at the .01 level; and (2) after learning under the Pancakkhandha teaching method, students' cause factors inquiry ability on the topic of Buddhist Dhamma Principles was significantly higher than their counterpart before such learning at the .01 level.

Keywords: Pancakkhandha teaching method, Cause factors inquiry ability, Secondary education.